Seminaarinmäki

Pelastussuunnitelma

Seminaarinmäki pelastussuunnitelma

Laadittu 8.6.2018
Laatija Eero Lesonen

Viimeksi päivitetty 22.3.2022
Päivittäjä Joachim Miinalainen

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen Pelsu Pelastussuunnitelma -palvelua.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 39 sivua.

Sisällys

1 Johdanto 5
2 Kohteen perustiedot 6
2.1 Perustiedot 6
2.2 Organisaatio 7
2.3 Muut tiedot 7
3 Vastuunjako 9
4 Tärkeät puhelinnumerot 10
4.1 Kiinteistön tärkeät numerot 10
4.2 Muut tärkeät numerot 10
5 Vaaratilanteet ja niiden vaikutukset 11
6 Turvallisuusjärjestelyt 13
6.1 Sammutuskalusto 13
6.2 Turvalaitteet 13
6.3 Paloturvallisuus 16
7 Toimintaohjeita 20
7.1 Avun hälyttäminen 20
7.2 Sairauskohtaus tai tapaturma 21
7.3 Tulipalo 22
7.4 Tulipalo - toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt 22
7.5 Toiminta kokoontumispaikalla 23
7.6 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa 24
7.7 Vesivahinko 24
7.8 Väkivallan uhatessa 25
7.9 Yleinen vaaramerkki 25
7.10 Kaasuvaara 26
7.11 Säteilyvaara 26
7.12 Sähkökatkot 27
7.13 Koronavirusohjeita 28
7.14 Asukkaan turvallisuusohje 29
7.15 Palovaroitin hälyttää yleisissä tiloissa 31

8 Väestönsuojelu 33
8.1 Väestönsuojan ylläpito 34
8.2 Väestönsuojan kunnostaminen siirryttäessä tehostetun suojelun toimintaan 34
9 Säilyttäminen 37
10 Liitteet 37
Liite A Alkusammuttimien käyttöohjeet 38
A.1 Sammuttimet 38
A.2 Sammutuspeitteet 38
Liite B Kotivara 39

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman laadinta, ylläpito ja tiedottaminen perustuvat pelastuslain (379/2011) vaatimukseen. Tässä pelastussuunnitelmassa on selostus:

1. vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
2. rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
3. henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
4. mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. (Pelastuslaki 379/2011, 15 §.)

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen rakennuksen tai muun kohteen henkilöille. (Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011, 2 §.)

Pelastuslaissa on myös muita vaatimuksia turvallisuudelle, näistä tärkeimpinä:
Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

1. tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;
2. rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;
3. pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;
4. pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon. (Pelastuslaki 379/2011, 9 §.)

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

1. sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto;
2. sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet;
3. palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet;
4. poistumisreittien opasteet ja valaistus;
5. väestönsuojien varusteet ja laitteet. (Pelastuslaki 379/2011, 12 §.)

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan:

1. ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä;
2. varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa;
3. varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät;
4. ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi. (Pelastuslaki 379/2011, 14 §.)

2 Kohteen perustiedot

Kaksi puukerrostaloa, joissa neljä kerrosta. Asunnot ovat yksiöitä ja kaksioita. Tekniset tilat löytyvät isomman A-talon takaseinältä. Molemmissa taloissa on omat sähköpääkeskukset. Ilmanvaihtokone-huoneet ovat 4. kerroksessa.

Aluekuva

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Seminaarinmäki
Kiinteistön osoite	Hämeenkatu 8 40100 JYVÄSKYLÄ
Asuinhuoneistojen määrä	103
Talotyyppi	Kerrostalo
Kerrosluku	4
Kiinteistön rakentamisvuosi	2018
Kiinteistön omistaja	KOAS - Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiö puh. 029 1804444 http://www.koas.fi/
Isännöintitoimisto	KOAS - Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiö puh. 029 1804444 http://www.koas.fi/

2.2 Organisaatio

Isännöitsijä	Matti Paananen Koas puh. 044 7504214 matti.paananen@koas.fi

2.3 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Keski-Suomi.

Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Veden pääsulku	A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa
Lämmönjakohuone	A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa
Sähköpääkeskus	A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa, B-talossa Loungessa keittiössä.
Ilmanvaihtokone	B-talossa kellarissa siivoushuoneessa ja 4. kerroksen portaiden yläpäässä A- ja B-taloissa
Ilmanvaihdon hätä-seis	Porraskäytävä
Kiinteistönhoito	Sulun Kiinteistönhoito Oy puh. 010 8209300 päivystys 010 8209330
Kokoontumispaikka	Jalkakäytävä Hämeenkadun varrella
Putkilukko	Palokunnan putkilukot teknisten tilojen oven vieressä, sekä tekinisissä tiloissa. Yksi putkilukko A-talon ulkoportaiden seinustalla. Yksi putkilukko pihavaraston oven vieressä.
Varakokoontumispaikka	Viranomainen määrittää tarvittaessa
Väestönsuojien määrä	1
Väestönsuojan sijainti VSS1	B-talon irtaimistovarastossa. Käynti joko B- talon aulasta portaat alas tai sisäpihalta Loungen ohi

A-talon sivustan putkilukko

A-talon sähköpääkeskuksen ovi teknisessä tilassa

B-talon sähköpääkeskuksen ovi

Kiinteistön pihavaraston putkilukko

Teknisten tilojen sisäänkäynti ja palokunnan putkilukko sekä syöttöliitin

Veden pääsulku

3 Vastuunjako

Osapuoli	Vastuualue
Isännöinti	Vastaa koko kiinteistön isännöinnistä, huoltosopimusten ja vastaavien asioiden hallinnoinnin hoitaminen, ilmoitettuihin turvallisuus- tai muihin puutteisiin puuttuminen tai sen vastuuttaminen muulle taholle. Isännöitsijä on viranomaisvalvonnan ja muiden vastaavien asioiden yhteyshenkilö ja osallistuu mm. palotarkastuskierroksiin
Kiinteistöhuolto	Kiinteistön tekniset järjestelmät ja turvalaitteet, piha-alueen hoito, tarvittavat lumenpudotukset yms. asiat. Huoltomies havannoi kohteella liikkuessaan puutteita ja hoitaa niitä omatoimisesti kuntoon tai ilmoittaa asiasta isännöintiin.
Asukas	Asukas vastaa omasta asuinhuoneistostaan ja varastokopistaan sekä omasta irtaimistostaan ja toiminnastaan yhtiössä. Asukkaiden tiloissa olevat, kiinteistön järjestelmät tai kiinteät rakenteet, hoitaa huoltoyhtiö
Normaali tiedonkulku puutteiden osalta: Asukas--- Huoltoyhtiö --- Isännöinti	

Asukkaat voivat ilmoittaa turvallisuushuomioista tai muista puutteista huoltoon tai isännöintiin puhelimitse tai sähköpostilla, tarvittavat yhteystiedot löytyvät esimerkiksi tämän suunnitelman "Organisaatio"-luvusta.

4 Tärkeät puhelinnumerot

4.1 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Huoltoyhtiö	Sulun Kiinteistönhoito Oy	010 8209300	010 8209330
Hissihuolto	OTIS		0800 168111

4.2 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

5 Vaaratilanteet ja niiden vaikutukset

Vaaralla tarkoitetaan tekijää tai olosuhdetta, joka voi aiheuttaa haittaa tai saada aikaan haitallisen tapahtuman.

Riski on uhkaan liittyvä vahingon todennäköisyyden ja vakavuuden yhteisvaikutus.

Riski ja todennäköisyys	Syitä riskin toteutumiseen	Seuraus
Tuhopoltto (epätodennäköinen)	Jätepiste, ajoneuvot, rakennuksen seinustalla oleva tavara, porraskäytävässä oleva ylimääräinen tavara	Omaisuusvahingot, henkilövahingon vaara
Tulipalo (mahdollinen)	Avotuli, kynttilät, tupakointi, sähkölaitteet, sähkökeskukset ja -asennukset, ajoneuvot, tulityöt, ruoan valmistus	Henkilö- ja omaisuusvahingot
Vahingonteot, ilkivalta (epätodennäköinen)	Puutteellinen valaistus, auki jäänyt ulko-ovi tai yleisten tilojen ovi	Omaisuusvahingot
Varkaus (epätodennäköinen)	Auki jäänyt ulko-ovi tai yleisten tilojen ovi, avataan ovi tuntemattomalle henkilölle	Omaisuusvahingot. Henkilövahingon vaara.
Tapaturma (mahdollinen)	Talvisin liukkaus, lumen tai jään putoaminen katolta, kaatuminen porraskäytävässä/ yleisissä tiloissa/omassa asunnossa	Henkilövahingot
Vesivahinko (mahdollinen)	Puutteet huollossa/ valvonnassa, jäätyminen, tukokset, laitteiden vikaantuminen, myrsky	Omaisuusvahingot

Riski ja todennäköisyys	Syitä riskin toteutumiseen	Seuraus
Kaasuvaara (epätodennäköinen)	Lähialueen vaarallisten aineiden kuljetukset, tulipalo lähialueella	Sisälle suojautuminen
Sähkökatkos (mahdollinen)	Salama, myrsky, laiteviat	Laitteiden rikkoutuminen
Liikenneonnettomuus (mahdollinen)	Lähialueen liikenne, liikenne piha-alueella	Henkilövahingot
Säteilyvaara (epätodennäköinen)	Säteilyonnettomuus	Suojautuminen sisätiloihin

6 Turvallisuusjärjestelyt

6.1 Sammutuskalusto

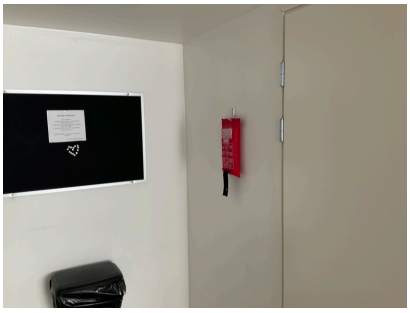
Sijainti	Sammutuskalusto	Kuvaus
Kerroskäytävät ja tekninen tila	Käsisammutin	Käytävillä 6kg ABC-jauhe. Teknisessä tilassa 5kg CO2
B-talon Lounge	Sammutuspeite	

5kg CO2-sammutin teknisissä tiloissa sekä palokunnan putkilukko

Kerroksien 6kg ABC-jauhesammuttimet

Loungen sammutuspeite B-talossa

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden välein kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden välein (sisätilat)

6.2 Turvalaitteet

Sprinklerilaitteisto

Sprinklerijärjestelmä on automaattinen palonsammutusjärjestelmä, joka aloittaa palon sammutuksen ruiskuttamalla vettä palokohteeseen ja välittää samalla palohälytyksen hätäkeskukseen. Laitteiston toiminta perustuu siihen, että lämpötilan ylitettyä tietyn arvon, sprinklerin kapseli rikkoutuu ja vesi pääsee virtaamaan sprinklerin läpi.

Sprinklerilaitteiston ylläpito toteutetaan kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Laitteiston ylläpitoon liittyen tehdään kuukausittain koestukset ja kahden vuoden välein määräaikaistarkastukset.

Sprinklerijärjestelmä

Kuvaus	Rakennukset ovat varustettu automaattisella sammutuslaitteistolla. Myös porrashuone sprinklataan. Piharakennusta ei varusteta automaattisella sammutuslaitteistolla. Rakennuksia ei ole varustettu varsinaisella kaikkia tiloja kattavalla paloilmoitinjärjestelmällä. Sprinklerikeskukseen sijoitetaan paloilmoitin ja lisäksi kerroskohtaisesti sprinklerit lauetessaan antavat automaattisesti ilmoituksen pelastuslaitokselle
Keskuksen sijainti	A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa
Kattavuus	A- ja B-talo

Sprinklerikeskus teknisissä tiloissa

Sprinklerisuutin

Savunpoisto

Savunpoiston tarkoituksena on palossa syntyvien palokaasujen, savun ja lämmön poistaminen tiloista. Savunpoistolaitteet on huollettava ja kokeiltava määräajoin käyttö- ja huolto-ohjeen mukaisesti. Savunpoistolaitteistoa käyttää vain pelastuslaitos.

Savunpoistolaitteisto

Kuvaus	Kellarin vss/irtainvarastoista savunpoisto painovoimaisesti väestönsuojan hätäpoistumis-/ varatieluukkujen kautta. Korvausilma otetaan painovoimaisesti pelastuslaitoksen hyökkäysreittinäkin toimivan ulko-oven ja käytävän kautta. Irtainvarastoista savunpoisto koneellisesti. Muissa kellareiden tiloissa savutuuletus ovien ja kiintopainikkeellisten ikkunoiden kautta. Asuinhuoneistojen savutuuletus tapahtuu painovoimaisesti kiintopainikkeellisten ikkunoiden kautta palokunnan toimesta. Lämpimien porrashuoneiden yläosissa vähintään 1 m2 savunpoistoluukut tai –ikkunat. Porrashuoneiden savunpoiston ohjauspainikkeet ovat kyseisen porrashuoneen sisääntulokerroksessa sisäänkäynnin yhteydessä. Kullakin savunpoistoluukulla on oma ohjauspainike. Korvausilma otetaan manuaalisesti avattavien ulko-ovien kautta. Kerroksittain kerroskäytävissä 1 m2 savunpoistoikkunat käytävän molemmissa päissä. Palokunta huolehtii tarvittaessa savunpoiston tehostamaisesta. Kerroskäytävän savunpoiston ohjauspainikkeet ovat kyseisen porrashuoneen sisääntulokerroksessa sisäänkäynnin yhteydessä. Kullakin savunpoistoikkunalla on oma ohjauspainikkeensa. Rakennusten neljännen kerroksen pienen (6,0 m2) IV-konehuoneen savutuuletus palokunnan toimin oven kautta porrashuoneen puolelle ja siitä edelleen aivan vieressä olevan savunpoisto ikkunan kautta ulos rakennuksesta.
Keskuksen sijainti	A- ja B-talon 1. kerroksen ulko-oven porrasaula ilmoitustaulun edessä.
Savunpoiston laukaisu	A- ja B-talossa 1. kerroksen savunpoistokeskukselta.

Porraskäytävän savunpoistoikkuna

Savunpoistoikkuna käytävällä

Ilmanvaihdon pysäytys

Mikäli rakennukseen kohdistuu ulkoinen vaara, kuten palokaasut viereisestä rakennuksesta, tulee ilmanvaihto sulkea. Tällöin pelastusviranomainen antaa yleensä hätätiedotteen, jossa annetaan myös lisäohjeita ja kehotus ilmanvaihdon pysäytykseen.

Ilmanvaihdon saa pysäyttää kuka tahansa.

Ilmanvaihdon pysäytys: Porraskäytävä

A-talon ilmanvaihtokonehuoneen sisäänkäynti 4. kerroksessa portaista vasemmalla

B-talon ilmanvaihtokonehuoneen sisäänkäynti 4. kerroksessa portaista oikealla

B-talon kellarin ilmanvaihtokonehuone

6.3 Paloturvallisuus

Palovaroitin

Palovaroittimien tehtävänä on varoittaa alkavasta tulipalosta. Näin alkavan palon tukahduttaminen, muiden varoittaminen ja pelastautuminen on mahdollista.

Palovaroitin

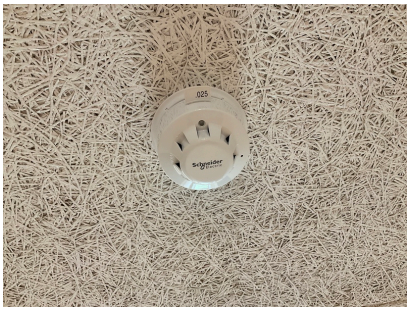
Kuvaus	Verkkovirtaan kytketyt palovaroittimet asunnoissa ja yhteisissä tiloissa. Järjestelmä hälyttää paikallisesti (ei ole yhteydessä hätäkeskukseen). Hälyttää kiinteistöhuoltoon ellei hälytystä kuitata viidessä minuutissa.
Keskuksen sijainti	A- ja B-talon 1. kerroksen ulko-oven porrasaula ilmoitustaulun edessä.
Kattavuus	A- ja B-talot
Laitteiston malli	Verkkovirta
Hälytyksen tyyppi	Paikallinen hälytys

A- ja B-talon savunpoistokeskus, palovaroitinkeskus sekä ilmanvaihdon hätäseispainike

Palohälytyksen kuittaus ja paloilmoitinpainike

Paloilmaisin

Palovaroitinjärjestelmä

Kohteessa on palovaroitinjärjestelmä. Kohteessa tapahtuvan palohälytyksen jälkeen palohälytys kuitataan seinillä olevista palohälytyksen kuittauspainikkeista. Ohjeet kuittaukseen ovat nappien vieressä. Jos hälytystä ei kuitata viidessä minuutissa, ohjautuu hälytys kiinteistöhuollolle. Huom. Jos hälytyksen syy on epäselvä tulee kiinteistöhuolto kutsua paikalle välittömästi. Ilmaisimissa on kantaäänihälytin.

Järjestelmän toiminta:

Mikäli yleisissä tiloissa (porraskäytävät, kerhotilat, saunat, pesulat yms.) tapahtuu palohälytys,

-> kaikki yleisten tilojen paloilmaisimien kantaäänihälyttimet alkavat hälyttää yhtä aikaa
-> Huoneistojen kantaäänihälyttimet eivät hälytä.
-> Ilmoitus lähtee huoltoyhtiölle 5 minuutin viiveellä

-Mikäli asunnossa tapahtuu hälytys:

-> Asunnon kantaäänihälytin alkaa soimaan.
-> Käytävän palokellot eivät ala soimaan, ajasta riippumatta.
-> Ilmoitus lähtee huoltoyhtiölle 5 minuutin kuluttua palosta, ellei asukas kuittaa hälytystä.

Jos asunnoista savu kulkeutuu porraskäytäviin ja porraskäytävän ilmaisin tunnistaa savua, alkavat kaikki yhteistilojen kantaäänihälyttimet hälyttää.

Pelastustie

Pelastustie on ajotie, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät hätätilanteessa riittävän lähelle rakennusta.

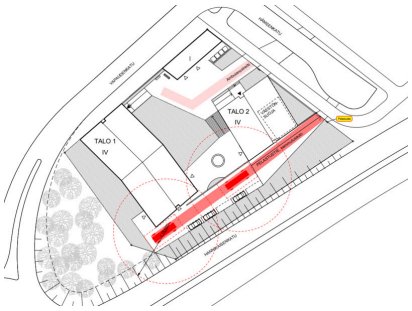
- Pelastustielle ei saa pysäköidä autoja, kasata lunta, laittaa valaistuspylväitä, istutuksia eikä mitään muutakaan liikennettä estävää.
- Pelastustie tulee merkitä sisäasiainministeriön asetuksen (468/2003) mukaisesti tekstillisellä lisäkilvellä.
- Pelastustie-merkkiä ei käytetä, jos pelastustietä ei ole merkitty rakennuksen rakennuslupa-asiakirjaan.
- Pelastustieasioissa neuvoja saa paikalliselta pelastusviranomaiselta.

Pelastustie

Sijainti	Hämeenkadulta sisäpihalle tai talojen sivuun parkkialueelle
Kuvaus	Nostopaikat talojen edustoilla Ambulanssireitti sisäpihalle Pelastustie. Nostolava-auton ajoväylä 3.5 m leveä ja toiminta-alue 4.3 m leveä. Pidettävä puhtaana lumesta ja vapaana autoista Ambulanssireitti. Ajoväylän leveys 3 m. Pidettävä puhtaana lumesta ja vapaana autoista.

Ambulanssien sisäänajo sisäpihalle

Pelastustie ja nostopaikat

Pelastustien sisäänajo Hämeenkadun päästä talojen seinustalle

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että asuinrakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Poistumisen on voitava tapahtua myös pimeässä, joten kulkureittien on oltava joka hetki esteettöminä. Koska kiinteistössä on 4 kerrosta, pidetään varatienä ikkunaa. Tällöin pelastuslaitos auttaa poistumaan rakennuksesta hätätilanteessa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa. (Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta.)

Uloskäytävien ja niihin johtavien tilojen ovien tulee olla hätätilanteessa helposti sisäpuolelta avattavissa.

Ovi voi olla lukittu esimerkiksi estämään luvatonta tunkeutumista ulkoa sisälle, mutta se on oltava avattavissa sisäpuolelta ilman avainta huoneiston normaalin käytön aikana.

Älä koskaan poistu savuiseen porrashuoneeseen.

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasu- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulitöiden vastuuhenkilön antaman tulityöluvan. Tulityöluvalla varmistetaan eri osapuolten toiminta turvallisuuteen ja palosuojeluun liittyvissä asioissa. Tulityötä suorittavalla henkilöllä on aina oltava tulityökortti.

Tulityölupia myöntää isännöitsijätoimisto.

7 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

7.1 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta SOITA NUMEROON: **112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit
Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellessään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut
Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta
Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin
Päivystäjän esittämillä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan
Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuasi siihen luvan
Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

7.2 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä mitä on tapahtunut

- Onko henkilö kaatunut tai pyörtynyt?
- Onko mahdollisesti silminnäkijöitä, jotka osaisivat kertoa tarkemmin tapahtuneesta?

Tarkista henkilön tila

- Onko henkilö heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla?

Tarkista hengitys

- Jos henkilö ei herää, tarkista hengitys: aseta kämmenselkä potilaan suun eteen ja kokeile tuntuuko ilmaa kulkevan.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.

Anna tarvittaessa ensiapua

- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.

Tarkkaile potilasta.

- Jos potilaan tilassa tapahtuu muutoksia ennen pelastuslaitoksen saapumista, ilmoita siitä soittamalla uudelleen hätänumeroon **112**, jotta hätäkeskuksessa voidaan tehdä uusi tilannearvio.

Opasta ammattiauttajat nopeasti potilaan luokse

- Kerro ammattiauttajille mitä on tapahtunut ja mitä on tehty.

7.3 Tulipalo

Pelasta

- Suorita tilannearvio. Pelasta välittömässä vaarassa olevat.
- Varo hengittämästä savua! Savu on erittäin myrkyllistä ja hengitettynä aiheuttaa menehtymisen erittäin nopeasti.

Varoita

- Varoita muita rakennuksessa olevia tulipalosta ja uhkaavasta vaarasta.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Hälytä

- Soita hätänumeroon **112** turvallisesta paikasta.
- Kerro kuka olet, missä palaa (osoite ja kerros), mikä palaa ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Sammuta

- Suorita alkusammutus mahdollisuuksien mukaan.
- Rasvapalo sammutetaan tukahduttamalla se sammutuspeitteellä.
- Sähkölaitepalossa katkaise laitteen virta, tämän jälkeen voit aloittaa ensisammutuksen.

Rajoita

- Poista lähellä olevat tulenarat esineet ja syttyvät aineet.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla ikkunat ja asunnon ovi poistuessasi.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle tai järjestä opastus. Esimerkki: yksi henkilö opastaa parkkipaikan reunassa ja toinen rakennuksen vieressä.

Hissin käyttö on tulipalon sattuessa ehdottomasti kielletty!
Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Jalkakäytävä Hämeenkadun varrella

Varakokoontumispaikka: Viranomainen määrittää tarvittaessa

7.4 Tulipalo - toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt

Joskus toisaalla riehuva tulipalo estää turvallisen poistumisen kiinteistöstä. Näissä tapauksissa on viisainta pysytellä savuttomassa tilassa ovet ja muut aukot suljettuina.

Jää asuntoon ja ole rauhallinen.

- Älä poistu porraskäytävään.
- Kerrostaloissa jokainen asunto on tehty omaksi palo-osastokseen, josta palon leviäminen toiseen asuntoon on estetty rakenteellisin toimenpitein.
- Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaisiin seurauksiin, asuntoon jääminen ei.
- Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja herätä huomiota
    - Soita numeroon 112 ja kerro tarkka osoitteesi

Varaudu tulipalon leviämiseen.

- Laske varmuuden vuoksi vettä esimerkiksi lavuaariin.
- Jos asuntoon alkaa tulla savua ovien raoista, postiluukusta tai ilmanvaihtoventtiileistä, tuuleta raikkaalla ilmalla ja tiivistä vuotokohdat kosteilla tekstiileillä.
- Jos asunnon ovi alkaa kuumeta, jäähdytä sitä vedellä.
- Jos liekit lyövät asunnon ikkunoihin, siirrä helposti syttyvät tavarat pois ikkunoiden läheisyydestä.

Noudata viranomaisten antamia ohjeita.

7.5 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Jalkakäytävä Hämeenkadun varrella

Kokoontumispaikka

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, kokoontumispaikalla tulee nimetä henkilö, joka ottaa vastuun kokoontumispaikan toiminnasta. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetylle kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön (varakokoontumispaikka).

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman pelastusviranomaisen lupaa.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Viranomainen määrittää tarvittaessa

Ankarissa talviolosuhteissa tai muissa tilanteissa saatetaan tarvita varakokoontumispaikkaa, johon ihmiset ohjataan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.

7.6 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Jos tiedät naapurissasi asuvan liikuntarajoitteisia henkilöitä, esimerkiksi invalideja, sokeita tai vanhuksia, pyri hätätilanteessa varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa. Jos tiedät naapurisi olevan kotona, mutta et voi auttaa häntä poistumaan, ilmoita pelastusviranomaisille tilanteesta heti kun mahdollista.

Toimi yhteistyössä muiden asukkaiden kanssa.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Kuuntele autettavaa.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

7.7 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
  - huoltomiehelle: Sulun Kiinteistönhoito Oy, puh. 010 8209300, päivystys 010 8209330
  - isännöitsijälle: Matti Paananen, puh. 044 7504214
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa
- Lämmönjakohuone: A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa
- Sähköpääkeskus: A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa, B-talossa Loungessa keittiössä.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja.
- Jos kyseessä on vuoto, pyri tyrehdyttämään se.
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
  - säkityksin
  - muovipeitteitä käyttämällä
  - johtamalla vesi poispäin rakennuksesta
- Hälytä tarvittaessa lisäapua.

7.8 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

7.9 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia.

Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Varoitus annetaan taajamissa kiinteällä ulkohälytinjärjestelmällä ja taajamien ulkopuolella kulkuneuvoon asennetuilla liikkuvilla hälyttimillä.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uh-

ka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle.
- Pysy sisällä.
- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi vaaraan matkalla.

7.10 Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki
Lisätietoja vaaran laadusta saat radiosta ja televisiosta. Kaasuvaaraan liittyy tavallisesti seuraavia asioita.

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
  - pysyttele sisällä
  - yläkerroksissa on paras suoja
  - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
  - pysyttele yläkerroksissa, kunnes vaara on ohi
  - älä mene kellariin.
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
  - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
  - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle
  - paina märkä vaate, ruoho, turve- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi.

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti. Mitä tiiviimmäksi rakennuksen saat, sitä hitaammin kaasu tunkeutuu sisälle.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa. Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

7.11 Säteilyvaara

Säteilytilannetta valvotaan jatkuvasti koko maassa mittareilla. Pienetkin muutokset huomataan heti ja niistä tiedotetaan viipymättä. Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle
Sulje tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi, jotta radioaktiiviset aineet eivät pääsisi sisään. Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja.

Joditabletit
Ota joditabletti vasta viranomaisten kehotuksesta, jonka kuulet radiosta tai televisiosta. Joditabletit ehkäisevät radioaktiivisen jodin kertymistä kilpirauhaseen, mutta eivät anna muuta suojaa. Tabletteja ei pidä lähteä vaaratilanteessa noutamaan rakennuksen ulkopuolelta. Jodeja voi hankkia etukäteen apteekista. Joditabletetteja tulisi olla kiinteistössä 2 per henkilö.

Suojaa ruokasi ja juomavesi
Laita esillä olevat elintarvikkeet muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi, pakastin ja tiiviit pakkaukset suojaavat radioaktiiviselta pölyltä.

Ulkona liikkuminen
Jos on pakko mennä ulos, käytä tiivistä, ihon peittävää asua, esimerkiksi sadevaatteita. Riisu vaatteet sisälle tullessasi eteiseen ja peseydy huolella. Käytä hengityssuojainta, pyyhettä tai talouspaperia estämään radioaktiivisten hiukkasten pääsy keuhkoihin.

Lisäohjeet
Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

7.12 Sähkökatkot

Toiminta sähkökatkon aikana:

- Tarkista ensin sulakkeet. Jos ne ovat ehjät, selvitä toimivatko naapurisi tai naapuritalojen sähköt.
- Jos sähköt katkeavat laajemmalta alueelta, on häiriö jo tiedossa ja korjaustoimenpiteet aloitettu. Useimmilla sähköntoimittajilla on nauhoitettu häiriötiedote vikapalvelunumerossa, joka kertoo tiedossa olevan sähkökatkotilanteen alueellasi.
- Mikäli sähköjen palauduttua sähköt käyttäytyvät oudosti, esimerkiksi valot palavat normaalia kirkkaammin tai himmeämmin, saattaa syynä olla sähköverkon nollajohtimen katkeaminen. Tästä voi seurata laitevaurioita, tulipalo ja pahimmillaan sähköiskun vaara. Näissä tilanteissa katkaise sähkö pääkytkimestä ja soita sähköntoimittajasi vikapäivystykseen.
- Sähkökatkon jatkuessa pidempään varaudu etenkin talvisaikaan lämpimin vaattein sekä tarvittaessa kotivaran avulla. Kotivaran ohje löytyy liitteistä.

Sähkökatkon sattuessa myös hissit pysähtyvät. Mikäli jäät hissiin jumiin sähkökatkon tai muun vian vuoksi, toimi seuraavasti:

Ota yhteys hissihuollon vikapäivystykseen:

- Matkapuhelimella - (OTIS, 0800 168111) tai
- Hississä olevalla hälytyspainikkeella. (Tämä ohjautuu suoraan hissihuollon vikapäivystykseen.)

Tarvittaessa voit soittaa hätänumeroon 112.

7.13 Koronavirusohjeita

Toimintaohjeita omaan arkeensa koronaepidemian aikana saa muun muassa seuraavista paikoista:

- Neuvontaa ja tietoa koronaviruksesta saa valtakunnallisesta neuvontapuhelimesta numerosta 0295 535 535.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL ylläpitää päivittyvää sivua.
- Suomen hallituksen toimenpiteet löytyvät täältä.
- Terveysneuvontaa kansalaiset saavat omalta terveysasemalta, akuuteissa oireissa oman alueen terveydenhuollon päivystyksestä ja henkeä uhkaavassa tilanteessa hätänumerosta 112.

Kaupassa käynti

Jos tarvitset apua esimerkiksi kaupassa käymiseen tai muiden tarvikkeiden hakemiseen, voit pyytää apua naapureiltasi:

- viemällä lapun ilmoitustaululle (jätä yhteystietosi ja asuntosi numero)
- tai kiinnittämällä lapun oman asuntosi ulko-oveen
- laittamalla viestiä yhtiön viestintäkanavaan (esim. Facebook-ryhmä)
- yhtiö voi myös lisätä alla olevien linkkien kautta löytyviä naapuriapu-listoja ilmoitustalulle
    - Tulostettava ilmoittautumislista taloyhtiön ilmoitustaululle
    - Tulostettava valmisviesti naapuriavun tarjoamiseen (viesti kuudella kielellä)

Viruksen leviämistä voi yrittää estää lähettämällä kauppalistan viestillä tai soittamalla. Ostokset voi jättää avun tarvitsijan oven taakse niin, että ilmoittaa kauppakassin tuomisesta esimerkiksi soittamalla tai lähettämällä viestin. Kädet pitää muistaa pestä kunnolla, kävipä kaupassa tai vastaanottipa rahaa tai ruokakassin.

Alla on listattuna THL:n tietoja ja ohjeita koronavirukseen liittyen.

Koronaviruksen oireet

Koronaviruksen oireet ovat yleensä lieviä.

Jotkut ihmiset ovat saaneet vakavampia oireita. Heillä on yleensä ollut jokin muu sairaus, kuten astma tai sydänsairaus.

Koronaviruksen oireita ovat

- korkea kuume
- lihassärky
- yskä
- hengenahdistus
- väsymys

Sairastaminen

Jos oireesi ovat lieviä, sairasta kotona.

Soita omaan terveyskeskukseesi, jos

- oireesi jatkuvat kauan
- oireesi muuttuvat vakaviksi
- sinulla on hengenahdistusta

Jos olet sairas tai sinulla on lieviä oireita, pysy kotona. Älä mene sairaana töihin. Älä vie sairasta lasta päiväkotiin tai kouluun.

Näin estät virusta leviämästä

Jokainen voi tehdä asioita, jotka estävät koronaviruksen leviämistä.

Hyvä hygienia on paras tapa ehkäistä koronaviruksen ja kaikkien muidenkin virusten leviämistä.

- Pese kädet usein huolellisesti vedellä ja saippualla.
- Jos et voi pestä käsiäsi, käytä käsidesiä.
- Suojaa suusi, kun yskit tai aivastat. Käytä esimerkiksi nenäliinaa tai hihaa. Älä yski tai aivasta kämmeneesi.

Muista myös nämä asiat arjessasi:

- Pysy mahdollisimman paljon kotona.
- Vältä kättelyä. Keksi muita tapoja tervehtiä ystäviäsi.
- Pysy ainakin metrin päässä henkilöstä, joka yskii tai aivastaa.
- Tee etätöitä, jos se on mahdollista.
- Vältä suuria tapahtumia ja harrastusryhmiä.
- Älä vieraile yli 70-vuotiaiden ihmisten luona, sillä he kuuluvat riskiryhmään. Pidä yhteyttä esimerkiksi puhelimella.

7.14 Asukkaan turvallisuusohje

HÄTÄNUMERO JA POLIISI 112

SÄHKÖPÄÄKESKUS: A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa, B-talossa Loungessa keittiössä.

VEDEN PÄÄSULKU: A-talon takaseinustalla teknisissä tiloissa

ILMANVAIHDON HÄTÄ-SEIS: Porraskäytävä

KOKOONTUMISPAIKKA: Jalkakäytävä Hämeenkadun varrella

VÄESTÖNSUOJA: B-talon irtaimistovarastossa. Käynti joko B- talon aulasta portaat alas tai sisäpihalta Loungen ohi

Omatoiminen varautuminen tarkoittaa onnettomuuksien ehkäisyä, ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaamista vaaratilanteissa, sekä valmistautumista onnettomuustilanteisiin. Henkilökohtaiset hätäensiapu- ja ensisammutustaidot ovat hyviä esimerkkejä omatoimisesta varautumisesta. Pelastuslaki velvoittaa jokaista meistä varautumaan omatoimisesti.

Tapaturmien välttäminen on yleensä yksinkertaista. Reagoimalla välittömästi mahdollisiin vaaraa aiheuttaviin puutteisiin ja rikkoontuneisiin välineisiin voi tehdä jo paljon. Turvallisuuspuute voi olla esimerkiksi auraamaton pihatie, tai rikkoontunut valaisin kellarissa. Havaituista puutteista tulee ilmoittaa siitä vastaavalle taholle, kuten isännöitsijälle tai huoltoyhtiölle.

Kotivara tarkoittaa niitä elintarvikkeita ja muita häiriötilanteissa selviämiselle välttä- mättömiä tavaroita ja aineita, kuten lääkkeitä, vesiastioita, varavaloja ja paristoradiota, jotka riittävät viikon selviytymiseen eristyksissä muusta maailmasta. Kotivara tulee kerätä jokaiseen kotiin. Sitä tulee myös ylläpitää ja päivittää tarpeen mukaan. Kotivaran sisältö voi vaihdella esimerkiksi ruokatottumusten mukaan.

Hätäilmoituksen teko on helppoa. Hätänumero on **112**, joka toimii lähes kaikkialla maailmassa. Hätäkeskus, joka vastaa hätäpuheluun ohjaa sinua toimimaan oikein tilanteessa kuin tilanteessa. Ennen hätänumeroon soittamista selvitä mahdollisuuksien mukaan tapaturman sijainti ja laatu. Paras on, jos tiedät tarkan osoitteen.

Sisälle suojautuminen on keino suojautua ulkopuolelta tulevilta uhkilta, kuten radioaktiiviselta säteilyltä ja kemikaaleilta.

1. Siirry sisälle, pysy sisällä.
2. Sulje asunnon aukot ja ilmanvaihto.
3. Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
4. Älä tuki puhelinjoja.
5. Älä poistu sisätiloista ilman viranomaisten kehotusta ettet joutuisi vaaraan matkalla.

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Toimi tällöin sisälle suojautumisen ohjeen mukaisesti. Nousevan jakson pituus on 7 sekuntia ja laskevan jakson pituus samoin 7 sekuntia. Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Tulipalon sattuessa toimi seuraavasti:

1. PELASTA välittömässä vaarassa olevat.
2. VAROITA muita vaarasta.
3. HÄLYTÄ. Soita 112.
4. SAMMUTA PALO, jos voit.
5. RAJOITA. Sulje ikkunat ja ovet.
6. OPASTA viranomaiset paikalle.

Auttamisvelvollisuus on meillä jokaisella. Auttamisvelvollisuudella tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joita voimme omien rajojemme puitteissa tehdä ehkäistäksemme onnettomuuksia ja auttaa onnettomuuteen joutuneita. Meillä on myös velvollisuus auttaa viranomaisia heidän ohjeidensa mukaisesti.

Hätäensiapu, eli henkeä pelastava ensiapu on kansalaistaito, jota jokaisen tulee harjoitella säännöllisesti. Koulutusta järjestää esimerkiksi Suomen Punainen Risti. Sen tarkoituksena on estää potilaan tilan huononeminen ennen ammattiavun saapumista. Muista siis tehdä myös hätäilmoitus! Opettele ainakin seuraavat taidot:

Kylkiasentoon tulee laittaa potilas, joka on tajuton. Tajuton potilas hengittää, mutta ei reagoi puheeseen, eikä heilutteluun. Kylkiasennossa potilas makaa kyljellään pää taakse kallistettuna siten, että hengitystiet pysyvät auki. Muista tehdä hätäilmoitus!

Painelu-puhalluselvytyksen tarkoituksena on ylläpitää hengittämättömän henkilön verenkiertoa ja hapen saantia, ennen avun saapumista paikalle. Elvytyksessä potilaan rintakehää painellaan 30 kertaa ja puhalletaan 2 kertaa toistaen näitä vaiheita.

7.15 Palovaroitin hälyttää yleisissä tiloissa

Rakennuksen yleisiin tiloihin on asennettu palovaroittimia. Varoittimien tarkoitus on varoittaa kiinteistössä olevia alkavasta tulipalosta hälytysäänellä. Varoittimet **EIVÄT TEE** ilmoitusta hätäkeskukseen.

Kuullessasi porrashuoneen hälyttimen soivan yhtäjaksoisesti, on todennäköisesti syttynyt tulipalo ja myös sinun tulee toimia seuraavasti:

HÄLYTÄ NAAPURIT

- varautukaa poistumaan rakennuksesta, jos porrashuoneessa ei ole vielä savua ja poistuminen on turvallista

JOS PORRASHUONEESSA TAI MUISSA YLEISISSÄ TILOISSA ON SAVUA, TEE HÄTÄILMOITUS NUMEROON 112

- jos porrashuoneessa on savua:
  - pysy asunnossasi
  - sulje asunnon ovi ja väliovi
  - tiivistä oven raot esimerkiksi märällä pyyhkeellä
- mene ikkunan lähelle tai parvekkeelle ja tee itsesi näkyväksi pelastajille, ilmoita tilanteesi hätänumeroon 112

OPASTA PELASTUSHENKILÖSTÖ PAIKALLE

Pelastustoimintaa nopeuttaa, mikäli voit soittaa paikalle kiinteistöhuollon.

Kiinteistöhuollon yhteystiedot:

- Sulun Kiinteistönhoito Oy
- 010 8209330

MIKÄLI ET HAVAITSE SAVUA, ÄLÄ TEE HÄTÄILMOITUSTA, VAAN TARKASTA TILAT

- mikäli tilojen tarkastamisen jälkeen et havaitse savua, voi palovaroittimen kuitata seinillä olevista palohälytyksen kuittauspainikkeista
  - jos hälytystä ei kuitata viidessä minuutissa, ohjautuu hälytys kiinteistöhuollolle
  - jos hälytys todetaan aiheettomaksi, remontti, ruoan käry tai muu syy, hätäilmoitusta ei tarvita, eikä pelastuslaitosta tarvitse kutsua paikalle
- jos hälytyksen syy on epäselvä tulee kiinteistöhuolto kutsua paikalle välittömästi

8 Väestönsuojelu

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Kiinteistössä on yksi väestönsuoja. Jokaiselle väestönsuojalle on suositeltavaa valita väestönsuojanhoitaja ja hoitajan apulainen. Kiinteistön väestönsuojanhoitajien on hyvä opetella väestönsuojan laitteiden käyttö ja suojan käyttökuntoon laitto.

Suomessa väestönsuojapaikka löytyy noin 3,8 miljoonalle ihmiselle. Väestönsuojia on asuintaloissa ja muissa kiinteistöissä. Kiinteistöissä sijaitsevien väestönsuojien lisäksi on olemassa yleisiä väestönsuojia, kuten kalliosuojia. Tällaisia yleisiä väestönsuojia, joista viranomaiset vastaavat, on yleensä vain suurimmissa kaupungeissa.

Normaalioloissa suojia käytetään yleensä harrastustiloina, varastoina tai jossain muussa hyötykäytössä. Väestönsuoja on kuitenkin voitava ottaa käyttöön 72 tunnissa viranomaisten määräyksestä.

Väestönsuojassa on huolehdittava siitä, että suojan metalliosat eivät ruostu, tiivisteet pysyvät ehjinä, laitteet toimivat ja varustus pysyy tallella.

Kiinteistössä on yksi väestönsuoja:

Sijainti	Suojaluokka	Varusteiden sijainti
B-talon irtaimistovarastossa. Käynti joko B- talon aulasta portaat alas tai sisäpihalta Loungen ohi	S1	Suojan konehäkissä

Kiinteistön väestönsuoja on luokkaa S1. Suojaluokan S1 väestönsuoja on uudempi suoja, joka on rakennettu vuoden 1971 jälkeen. Tässä suojamallissa on mahdollista viipyä pitkiä aikoja. Suojassa on käsikäyttöinen tai koneellinen ilmanotto, joka on varustettu esisuodattimella ja aktiivihiili-hiukkassuodattimella.

Viranomaiset antavat ohjeita radiossa, jos on siirryttävä yleisiin väestönsuojiin ja tiedon siitä, mihin yleisistä väestönsuojista ihmiset siirtyvät. Siirtyminen väestönsuojiin tapahtuu siis aina viranomaisten kehotuksesta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää. Yleisissä väestönsuojissa on Suomessa yhteensä 110 000 suojapaikkaa.

Sisäpihan sisäänkäynti väestönsuojaan

Väestönsuojan koneisto

Väestönsuojan opaste

8.1 Väestönsuojan ylläpito

Väestönsuoja sekä väestönsuojeluvälineet ja -laitteet pidetään sellaisessa kunnossa, että väestönsuoja voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa. Väestönsuojaa voidaan käyttää myös muuhun toimintaan, kunhan käyttöönotto voi tapahtua em. ajan kuluessa. Normaaliolojen käyttö ei saa vahingoittaa väestönsuojaa eikä estää sen tarkastusta ja tiiveyskoetta. Väestönsuojassa ei saa säilyttää likaavia aineita eikä ympäröiviin rakenteisiin saa tehdä aukkoja. Suojaovia, -luukkuja ja ilmanvaihtolaitteistoja ei saa poistaa paikoiltaan eikä ilmanvaihtolaitteistoa saa käyttää normaaliolon ilmanvaihtoon. Suojaoven aukkoon saa asentaa oven. Normaaliaikanakin tulisi varmistaa, että osa väestönsuojasta on vapaana yllättävää suojautumistarvetta varten.

Lisäksi tulee huomioida seuraavaa:

- Väestönsuojan omistaja ja haltija huolehtii, että väestönsuoja, sen varusteet ja laitteet pidetään toimintakunnossa sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti.
- Nimetty henkilö huolehtii VSS-tarkastuksista ja suojan ovet, luukut, tiiveyden, ilmastointi- ja sähkölaitteet sekä viemäröinnit tarkistetaan vuosittain laitetoimittajan ohjeiden mukaisesti.
- Väestönsuojan laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi suojat tulee tarkastaa ja huoltaa vähintään 10 vuoden välein, ellei valmistaja ole toisin esittänyt.
- Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnät suoritetuista tarkastuksista laitekohtaisesti. Tarkastuspöytäkirja on pyydettäessä esitettävä pelastusviranomaiselle.
- Kiinteistön omistaja ja haltija huolehtii, että väestönsuojassa on jo sellaiset varusteet, että se pystytään ottamaan käyttöön. Näitä varusteita ovat esimerkiksi varavesisäiliöt, jäteastiat ja kuivakäymälät.

8.2 Väestönsuojan kunnostaminen siirryttäessä tehostetun suojelun toimintaan

- Väestönsuojaan siirtyvät asukkaat valitsevat keskuudestaan suojanvalvojan, joka vastaa suojan kunnostamisesta. Lisäksi suojanvalvoja vastaa suojan yleisestä järjestyksestä, siisteydestä

ja kurista.
- Kohteen asukkaat tyhjentävät suojan varastoidusta tai muuten kerääntyneestä tavarasta ennen suojaan siirtymistä. Pääsääntöisesti suojassa säilytetyt ylimääräiset tavarat viedään asuntoihin.
- Väestönsuojasta löytyy suojan käyttökuntoon saattamissuunnitelma, jonka pohjalta suojaa lähdetään laittamaan kuntoon poikkeustilanteissa. Väestönsuojan ilmanvaihtokojeen läheisyydessä on ohjeistusta ilmanvaihtokoneen toimintaan liittyen. Ilmanvaihtokoneen suojakannen alta löytyy työkalut kojeen käyttöönoton helpottamiseksi. Pelastussuunnitelman liitetiedostoissa on lisäksi S1-luokan suojan ja sen laitteiden huoltokirja. Huoltokirjasta löytyy lisätietoa väestönsuojan käyttökuntoon saattamisesta sekä ilmanvaihtokoneen toimintaperiaatteista erilaisissa tilanteissa. Ilmanvaihdon toiminnan perusperiaatteista on kerrottu sivulta 37 alkaen.
- Tavaroiden tyhjentämisen jälkeen kaikki tilapäiset rakenteet puretaan ja viedään pois suojasta.
- Ovien ja luukkujen saranat, salvat yms. tarkastetaan, voidellaan ja huolletaan.
- Ovien tiivisteet tarkastetaan ja laitetaan paikoilleen ohjeiden mukaan.
- Tarkastetaan hätäpoistumiskäytävän ja –luukun käyttökelpoisuus ja toiminta. Tarkasta luukku myös rakennuksen ulkopuolelta. Luukku saattaa olla maan peitossa.
- Kuivakäymälät (15 kpl muovipusseja/käymälä) jaetaan kuivakäymälätiloihin. Eristetään käymälätilat verhoilla tai levyillä. Käymälätiloja tulee olla yksi jokaista alkavaa 20 m2 kohti.
- Kaikkien vesijohtojen ja lämpöjohtojen ja viemäreiden venttiilien toiminta tarkastetaan kääntämällä ne ääriasennosta toiseen.
- Varavesisäiliöt puhdistetaan ja täytetään. Varmistetaan samalla tarvittavat täyttöletkut yms. välineet. Sulkutelttaan tulevat suihkut asennetaan ja kokeillaan. Vettä on varattava vähintään 50 litraa jokaista varsinaisen suojan alkavaa neliömetriä kohti eli 50 x 80 = 4000 litraa (tai 30 litraa/hlö).
- Lattiakaivot puhdistetaan ja niiden toiminta kokeillaan kaatamalla niihin vettä. Huom! Viemäröinnissä on sulkuventtiili.
- Ylipaineventtiilit tarkastetaan ja nivelkohdat voidellaan.
- Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot suljetaan asentamalla paikoilleen suojakannet tiivisteineen.
- Paineventtiilien kunto tarkastetaan suojan ulkopuolelta.
- Ilmanvaihtokanavat ja suodattimet puhdistetaan.
- Kaikki ilmanvaihtoon liittyvät putket, liitokset ja laitteet tarkastetaan. Erityissuodattimet asennetaan paikoilleen laitteen käyttöohjeen mukaisesti vain viranomaisohjeistukseen pohjautuen. Käyttötilanteet määrittelee viranomainen eli valitse käyttöohjeesta oikea käyttötapa ennen laitteen käyttöönottoa!
- Poistoventtiilien toiminta tarkastetaan kiertämällä niitä ääriasentoihinsa.
- Tarkastetaan ylipainemittarista: nestemäärä, putken aukiolo, mittarilukema näyttää nollaa, sekä varaneste (värjätty polttoöljy).
- Ilmamäärämittarin herkkyys kokeillaan koekäytössä.
- Tarkastetaan suojan paineisuus; painekoe suoritetaan laitetoimittajien antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on tarkastaa, että suojaan saadaan riittävä ylipaine, eikä suoja vuoda lii-

kaa ilmaa ulos.
- Selvitetään ja tarkastetaan suojassa puhelimen toiminta, antenni, sähkölaitteiden sulakkeet, valaisimet, varaparistot, varapolttimot, varasulakkeet, katkaisimet, pistorasiat ym. Suojassa voi olla esim. oma puhelinliittymä tai vahvistin asukkaiden puhelinten toimivuutta varten.
- Varustetaan suoja määräysten mukaisilla suojaan kuuluvilla varusteilla.
- Suojan tilat jaetaan ennakolta tehdyn suunnitelman mukaisesti oleskelualueisiin ja toimintapaikkoihin. Jokaista suojattavaa henkilöä varten on oleskelupaikka, jossa jokaisella on mukanaan itse tuomansa henkilökohtaiset tavarat, lääkkeet, joditabletit ja säilyvät elintarvikkeet.
- Suojassa on yleensä istuimia, pöytiä sekä sängyt noin kolmannekselle suojaan tulevista henkilöistä. Tarvittaessa varustusta täydennetään henkilökohtaisin varustein.
- Lisäksi poikkeusoloja varten suojaan siirtyvät hankkivat välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi pidemmänkin oleskelun (esim. viihdykkeet).
- Tarkastetaan varavalaistuksen toiminta.
- Kulkuteille ja käytäville asennetaan suojaan ohjaavat kilvet.

9 Säilyttäminen

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen. Käsittele siksi palovaarallisia aineita aina ohjeiden mukaan. **Palovaarallisten aineiden säilyttäminen huoneistokohtaisissa varastoissa on kokonaan kielletty. Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.**

- Asuinhuoneistot ja niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat
    - Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia.
- Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät ja varastojen kulkureitit
    - Ei saa säilyttää mitään tavaraa.
- Rakennusten alla tai läheisyydessä
    - Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom

Epäselvissä tapauksissa tulee aina ottaa yhteyttä paikallisen pelastuslaitoksen palotarkastajaan

10 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- Alkusammuttimien käyttöohjeet
- Kotivara

Liite A Alkusammuttimien käyttöohjeet

Asukas vastaa sammutusvälineiden hankinnasta asuntoonsa.

A.1 Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

A.2 Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

Liite B Kotivara

Kotivara on osa taloyhtiön asukkaiden omatoimista suojelua. Yllättävistä tilanteista selviää vähemmin harmein, kun kotona on kotivara. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivara on normaalissa kierrossa olevia elintarvikkeita ja tavaroita, joita täydennetään sitä mukaa kun niitä käytetään. Näin elintarvikkeet pysyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Tilanne, että kauppaan ei pääse, voi yllättää monestakin syystä. Yksinasuva voi sairastua, eikä kykene ostoksille tai perheenjäsen sairastuu. Yhteiskunta voi haavoittua; tulee lakko, liikenneyhteydet katkeavat tai laaja sähkökatkos häiritsee arkea. Voi sattua sellainen onnettomuus, että kaupat joudutaan sulkemaan tai ulos ei voi lähteä. Myös jakeluhäiriö voi estää tavaroiden kuljetuksen kauppoihin tai hankinnat kaupasta.

Joka perheellä on omanlaisensa kotivara, joka koostuu tavanomaisista elintarvikkeista. Kotivara voi vaihdella sisällöltään talouden ruokatottumusten mukaan sisältäen muun muassa astioita veden varastoimiseen, lääkkeitä, joditabletit sekä talouskohtaisia välttämättömyystavaroita. Kotivaran tulisi riittää vähintään viikoksi, mieluiten kahdeksi – kotivaraa käytetään ja täydennetään jatkuvasti.

Kotivaraan sisältyvät myös välttämättömyystarvikkeet, joita tulee varata samaksi ajaksi kuin elintarvikkeitakin. Näitä ovat mm. henkilökohtaiset lääkkeet, hygieniatarvikkeet, vaipat, paristokäyttöinen radio, taskulamppu ja paristot.